EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

15. september 2011 *

Kohtuasjas C-197/10,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunal Supremo (Hispaania) 18. märtsi 2010. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 23. aprillil 2010, menetluses

Unió de Pagesos de Catalunya

versus

Administración del Estado,

menetluses osales

Coordinadora de Organizaciones de Agricultores y Ganaderos – Iniciativa Rural del Estado Español,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees A. Tizzano, kohtunikud J.-J. Kasel, A. Borg Barthet (ettekandja), E. Levits ja M. Berger,

kohtujurist: J. Kokott,
kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 9. juuni 2011. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades märkusi, mille esitasid:

– Coordinadora de Organizaciones de Agricultores y Ganaderos – Iniciativa Rural del Estado Español, esindajad: *abogado* R. Granizo Palomeque ja *abogado* I. Hernández Urranburu,

– Hispaania valitsus, esindajad: M. Muñoz Pérez ja A. Rubio González,

– Saksamaa valitsus, esindaja: N. Graf Vitzthum,

– Kreeka valitsus, esindajad: G. Skiani, S. Papaïoannou ja X. Basakou,

– Austria valitsus, esindaja: E. Riedl,

– Euroopa Komisjon, esindajad: H. Tserepa-Lacombe ja F. Jimeno Fernandez,

olles 7. juuli 2011. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada nõukogu 29. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1782/2003, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks ning muudetakse määruseid (EMÜ) nr 2019/93, (EÜ) nr 1452/2001, (EÜ) nr 1453/2001, (EÜ) nr 1454/2001, (EÜ) nr 1868/94, (EÜ) nr 1251/1999, (EÜ) nr 1254/1999, (EÜ) nr 1673/2000, (EMÜ) nr 2358/71 ja (EÜ) nr 2529/2001 (ELT L 270, lk 1; ELT eriväljaanne 3/40, lk 269), artikli 42 lõiget 3.

2 Nimetatud taotlus on esitatud seoses Unió de Pagesos de Catalunya (Kataloonia põllumajandustootjate ühendus) tühistamiskaebusega 2. novembri 2007. aasta kuningliku dekreedi 1470/2007, mis reguleerib otsetoetuste rakendamist põllumajanduses ja loomakasvatuses (*BOE* nr 264, 3.11.2007, lk 45104; edaspidi „kuninglik dekreet 1470/2007”), peale.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus nr 1782/2003

3 Määruse nr 1782/2003 artikli 42 lõiked 3–5 näevad ette:

„3. Liikmesriigid võivad kasutada riiklikku reservi eelkõige selleks, et maksta võrdlussummasid põllumajandustootjatele, kes alustavad põllumajandusliku tegevusega pärast 31. detsembrit 2002 või 2002. aastal, kuid saamata sellel aastal ühtegi otsetoetust, vastavalt objektiivsetele kriteeriumidele ja sellisel viisil, et oleks tagatud põllumajandustootjate võrdne kohtlemine ning turu- ja konkurentsimoonutuste vältimine.

4. Liikmesriigid kasutavad riiklikku reservi selleks, et kehtestada vastavalt objektiivsetele kriteeriumidele ja sellisel viisil, et oleks tagatud põllumajandustootjate võrdne kohtlemine ning turu- ja konkurentsimoonutuste vältimine, võrdlussummad nende põllumajandustootjate jaoks, kes on eriolukorras, mille komisjon määratleb artikli 144 lõikes 2 sätestatud korras.

5. Liikmesriigid võivad kasutada riiklikku reservi selleks, et kehtestada vastavalt objektiivsetele kriteeriumidele ja sellisel viisil, et oleks tagatud põllumajandustootjate võrdne kohtlemine ning turu- ja konkurentsimoonutuste vältimine, võrdlussummad

nende piirkondade põllumajandustootjatele, kus kohaldatakse ühel või teisel kujul toimuva riikliku sekkumisega seotud ümberkorraldus- ja/või arenguprogramme, et vältida maa kasutamisest loobumist ja/või et heastada põllumajandustootjatele kõnealuste piirkondade teatavat ebasoodsust."

Määrus (EÜ) nr 1698/2005

4 Nõukogu 20. septembri 2005. aasta määruse (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 277, lk 1) artikli 20 punkt a sätestab:

„Toetuse suunamine põllumajandus- ja metsandussektori konkurentsivõime parandamiseks hõlmab järgmist:

a) teadmiste suurendamisele ja inimpotentsiaali parandamisele suunatud meetmed järgmise kaudu:

[…]

ii) noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine;

[…]".

5 Nimetatud määruse artikli 22 lõike 1 punkt a näeb ette:

„Artikli 20 punkti a alapunktis ii sätestatud toetust antakse põllumajandustootjatele, kes:

a) on nooremad kui 40 aastat ning asuvad esimest korda tegutsema põllumajandusettevõtte juhina."

Siseriiklikud õigusnormid

6 Kuningliku dekreedi 1470/2007 eesmärk on selle artikli 1 kohaselt kehtestada alusnormid määruses nr 1782/2003 ette nähtud teatavate ühenduse toetuskavade jaoks.

7 Sama dekreedi artikli 9 lõige 2 sätestab muu hulgas:

„Riiklikust reservist jagatava ühtse otsemakse saamise õigused määratakse neile, kes vastavad ettenähtud tingimustele:

[…]

b) noored põllumajandustootjad, kes on alustanud esimest korda tegevust […] määruse (EÜ) nr 1698/2005 […] alusel kehtestatud maaelu arengu programmi raames, kusjuures nad on hakanud tegutsema mõnes […] määruse (EÜ) nr 1782/2003 […] VI lisas loetletud sektoris, välja arvatud seemnetootmise sektoris, ning kes ei ole varem saanud õigusi ühtse otsemakse saamiseks riiklikust reservist."

8 Kuninglik dekreet 1470/2007 tunnistati 4. oktoobril 2008 kehtetuks 3. oktoobri 2008. aasta kuningliku dekreediga 1612/2008, mis omakorda tunnistati kehtetuks 13. novembri 2009. aasta kuningliku dekreediga 1680/2009. Kuningliku dekreedi 1470/2007 sisu võtsid siiski üle sellele järgnenud dekreedid.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

9 Unió de Pagesos de Catalunya esitas 27. oktoobril 2008 Tribunal Supremole halduskaebuse kuningliku dekreedi 1470/2007 peale. Oma kaebuse põhjendamisel väidab ta eelkõige, et selle dekreedi artikli 9 lõike 2 punkt b on vastuolus määruse nr 1782/2003 artikli 42 lõikega 3, kuna see rikub põllumajandustootjate võrdse kohtlemise põhimõtet.

10 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et nimetatud dekreedi artikli 9 lõike 2 punkt b näeb ette põllumajandustootjate erineva kohtlemise, kuivõrd selle kohaselt peavad noored põllumajandustootjad ühtsest otsemaksete kavast toetuse saamiseks olema alustanud esimest korda tegevust määruse nr 1698/2005 alusel kehtestatud maaelu arengu programmi raames.

11 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab seega, et tema menetluses oleva kohtuasja lahendus sõltub määruse nr 1782/2003 artikli 42 lõike 3 tõlgendusest, kuna sellel tõlgendusel on otsene mõju vaidlustatud siseriikliku sätte kehtivusele. Nimetatud kohus märgib samuti, et kuigi kuninglik dekreet 1470/2007 tunnistati kehtetuks, on selle sisu võetud üle kuninglikesse dekreetidesse 1612/2008 ja 1680/2009. Eelotsusetaotluse esitanud kohus lisab, et vaidlustatud säte on jätkuvalt tähtis teiste kaebuste puhul, millega võidakse tema poole tulevikus samas küsimuses pöörduda.

12 Neil asjaoludel otsustas Tribunal Supremo menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas kuningliku dekreedi 1470/2007 artikli 9 lõike 2 punkt b, mis seab riiklikust reservist ühtsete otsemaksete saamise tingimuseks asjaolu, et noor põllumajandustootja peab olema alustanud esimest korda tegevust määruse nr 1698/2005 alusel koostatud maaelu arengu programmi raames, on kooskõlas määruse nr 1782/2003 artikli 42 lõikega 3?"

Eelotsusetaotluse vastuvõetavus

13 Hispaania valitsus väidab oma kirjalikes märkustes, et eelotsusetaotlus on vastuvõetamatu, kuna Euroopa Kohtu vastus esitatud küsimusele ei ole kuningliku dekreedi 1470/2007 kehtetuks tunnistamist arvestades Tribunal Supremo menetluses oleva kohtuasja lahendamiseks asjakohane.

14 Sellega seoses viitab nimetatud valitsus Tribunal Supremo kohtupraktikale, mille kohaselt on „üldnormide peale vahetult esitatud kaebus menetlusinstrument, mille eesmärk on kõrvaldada õiguskorrast õigustloovat pädevust omavate organite poolt vastu võetud õigusvastased normid, mitte aga lahendada individuaalseid nõudeid, mis tekivad konkreetsest õigussuhtest konkreetse kaebuse esitaja ja halduse kandja vahel, ning see kaebus kaotab oma mõtte, kui õigusnorm on lahendi tegemise ajaks õiguskorrast juba muul viisil kõrvaldatud".

15 Hispaania valitsus märgib, et Tribunal Supremo on juba leidnud teises kohtuasjas ühe Unió de Pagesos de Catalunya varasema kaebuse puhul, mis oli esitatud kuningliku dekreediga 1470/2007 kehtetuks tunnistatud kuningliku dekreedi 1617/2005 peale, et kaebuse ese on ära langenud. Lisaks leidis Tribunal Supremo ühe teise põllumajandustootjate ühenduse poolt kuningliku dekreedi 1470/2007 peale esitatud tühistamiskaebuse puhul, et kaebuse ese on ära langenud ning lõpetas selle kaebuse menetlemise, põhjendades oma otsust sellega, et kuninglik dekreet 1470/2007 tunnistati kehtetuks kuningliku dekreediga 1612/2008.

16 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on ELTL artiklis 267 ette nähtud menetlus Euroopa Kohtu ja siseriiklike kohtute koostöö vahend, mille kaudu Euroopa Kohus annab siseriiklikele kohtutele liidu õiguse tõlgendusi, mida siseriiklikud kohtud vajavad nende menetluses olevate vaidluste lahendamiseks (vt eelkõige 16. juuli 1992. aasta otsus kohtuasjas C-83/91: Meilicke, EKL 1992, lk I-4871, punkt 22; 5. veebruari 2004. aasta otsus kohtuasjas C-380/01: Schneider, EKL 2004, lk I-1389, punkt 20, ja 24. märtsi 2009. aasta otsus kohtuasjas C-445/06: Danske Slagterier, EKL 2009, lk I-2119, punkt 65).

17 Selle koostöö raames eeldatakse liidu õigust puudutavate küsimuste asjakohasust. Siseriikliku kohtu esitatud eelotsusetaotluse saab Euroopa Kohus tagasi lükata vaid siis, kui on ilmselge, et taotletud liidu õiguse tõlgendusel ei ole mingit seost põhikohtuasja asjaolude või esemega või kui kõnealune probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada talle esitatud küsimusele tarviliku vastuse andmiseks vajalikud faktilised või õiguslikud asjaolud (vt eelkõige 5. detsembri 2006. aasta otsus liide-

tud kohtuasjades C-94/04 ja C-202/04: Cipolla jt, EKL 2006, lk I-11421, punkt 25, ja 1. juuni 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-570/07 ja C-571/07: Blanco Pérez ja Chao Gómez, EKL 2010, lk I-4629, punkt 36).

18 Euroopa Kohtule eelotsusetaotluste osas usaldatud ülesanne seisneb liikmesriikides õigusemõistmisele kaasaaitamises, mitte soovituslike arvamuste koostamises üldiste või hüpoteetiliste küsimuste kohta (vt eelkõige 12. juuni 2003. aasta otsus kohtuasjas C-112/00: Schmidberger, EKL 2003, lk I-5659, punkt 32; 8. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-478/07: Budějovický Budvar, EKL 2009, lk I-7721, punkt 64, ja 11. märtsi 2010. aasta otsus kohtuasjas C-384/08: Attanasio Group, EKL 2010, lk I-2055, punkt 28).

19 Käesolevas asjas nähtub eelotsusetaotlusest Tribunal Supremo seisukoht, et hoolimata kuningliku dekreedi 1470/2007 sätete kehtetuks tunnistamisest on küsimus selle vastuolust määruse nr 1782/2003 artikli 42 lõikega 3 endiselt asjakohane, kuna kuninglikud dekreedid 1612/2008 ja 1680/2009 võtsid üle kuningliku dekreedi 1470/2007 sõnastuse, mistõttu võidakse Tribunal Supremole esitada teisi kaebusi samas küsimuses.

20 Tribunal Supremo kinnitas oma vastuses Euroopa Kohtu 21. jaanuari 2011. aasta kirjale, milles Euroopa Kohus palus oma kodukorra artikli 104 lõike 5 alusel Tribunal Supremol täpsustada, kas kuningliku dekreedi 1470/2007 kehtetuks tunnistamine ja Hispaania valitsuse kirjalikes märkustes viidatud kohtupraktika mõjutavad eelotsusetaotluse asjakohasust, et kuningliku dekreedi 1470/2007 kehtetuks tunnistamine ei sea kahtluse alla tema eelotsusetaotluse vastuvõetavust. Tribunal Supremo meenutas selle kohta ühelt poolt, et kuningliku dekreedi 1470/2007 artikli 9 lõike 2 punkti b sisu võeti üle sellele järgnevatesse dekreetidesse, mistõttu võidakse esitada talle teisi kaebusi samas küsimuses. Teisalt märkis nimetatud kohus, et Hispaania valitsuse viidatud kohtupraktika ei ole käesolevas asjas asjakohane, kuna kuninglikku dekreeti 1470/2007 ei tunnistatud kehtetuks Tribunal Supremo menetluses oleva kohtuasja menetlemise ajal ning kuna dekreedid 1612/2008 ja 1680/2009 näevad noortele põl-

lumajandustootjatele ette täpselt samasugused tingimused riiklikust reservist toetusõiguste saamiseks.

21 Neil asjaoludel tuleb konstateerida, et Tribunal Supremo huvi saada Euroopa Kohtult vastust esitatud küsimusele ei ole seotud mitte tema menetluses oleva kohtuasjaga, vaid asjaoluga, et talle võidakse esitada tulevikus kaebusi sarnaste sätete tühistamiseks.

22 Muu hulgas tuleb märkida, et Tribunal Supremo ei suutnud oma 2. märtsi 2011. aasta kirjas ega pooled kohtuistungil selgitada, miks ei langenud põhikohtuasjas ära selle ese pärast seda, kui kuninglik dekreet 1470/2007 oli tunnistatud kehtetuks. Samuti tuleb välja tuua, et Euroopa Kohtule esitatud toimikut silmas pidades on eelotsusetaotlus hüpoteetiline.

23 Kui aga eelotsusetaotlus on hüpoteetilist laadi, siis tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtul esitada Euroopa Kohtule need andmed, mille põhjal on võimalik mõista tegelikku ja konkreetset huvi, mis sellel taotlusel on siiski põhikohtuasja vaidluse jaoks.

24 Käesolevas asjas tuleb siiski konstateerida, et Tribunal Supremo piirdus oma 2. märtsi 2011. aasta kirjas kinnitusega, et Hispaania valitsuse viidatud kohtupraktika ei ole põhikohtuasja kaebusele kohaldatav ning kaebus on „endiselt aktuaalne", ilma et ta oleks seda aga täpsemalt selgitanud.

25 Seega tuleb tunnistada käesolev eelotsusetaotlus selle hüpoteetilisuse tõttu vastuvõetamatuks.

Kohtukulud

26 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

Tribunal Supremo (Hispaania) 18. märtsi 2010. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus on vastuvõetamatu selle hüpoteetilisuse tõttu.

Allkirjad